काठमाडौं जि.प्र.का.द.नं.२१२/२०६६/०६७ *किपुलिं पिदंगु नेपालभाषाया*

ज्वजलपा वाःपौ

JWOJALAPA WEEKLY

दँ ७ ल्याः ३७ (पूर्णडक १३९) ने. सं. ११३७ बछलाथ्व चौथी आइतवाः २०७४ बैशाख १७ गते आइतवार (Apr- 30, 2017) मू ८।– पृष्ठ ६

किपू नगरपालिकापाखें निर्वाचन आयोगयात असहयोग याःगु द्वपं

सरकारपाखें छानविन यायेत समिति गठन

नगरपालिकाया गाडी सुचं मब्यूसे पुलिसं यंकल

ज्वजलपा वाः पौ /

स्थानीय तहया चुनाव लिक्क थ्यंलिसे थीथी कथंया चर्चा परिचर्चा व घटना परिघटना जुया वयाच्वंगु दु । स्थानीय तहया निर्वाचनया सवालय् राजनीतिक पार्टीया विषय जक मखु स्वयं स्थानीय निकाय व निर्वाचनया कार्यालय नाप नं स्वाना थीथी कथंया घटनात पिहां वयाच्वंगु दु ।

थ्व हे झ्वलय् किपूया टाउनप्लानिंगय् निर्वाचन अफिस तःगु दु । व अफिसयात माक्व सामान किपू नगरपालिकां व्यवस्था यानाब्यूगु दु । निर्वाचन आयोगया नितिं किपू नगर पालिकां माःगु कथंया फुक्क ग्वहालि याना वयाच्वनागु खः धकाः कर्मचारीतय्सं धाःगु दु ।

अय्सां नं वंगु बैशाख १५ गते शुक्रवार आकाझाकां सादा पोशाकया प्रहरी वयाः निर्वाचनय् सहयोग मयागु त्वहचिना विना पुर्जि कार्यकारी अधिकृतयात पक्राउ यायेगु व खुयाहःगु गाडी यंकेथें नगरपालिकाया कार्यकारी अधिकृतं गइगु गाडी ट्रेलरय् तयाः यंकल ।

अबले नगरपालिकाया प्रमुखयात तकं यंकेगु नितिं वःगु जूसां कर्मचारीतय्सं उकियात पना बिउगु खः धकाः सूत्रं धाःगु दु ।

निर्वाचन आयोगं चुनावया नितिं किपू नगरपालिकां सहयोग मयात धकाः पौ च्वःगु अले उकिया हे आधारय् प्रहरीं गाडी तकं यंकूगु खः धकाः सुत्रं धाःगु दु ।

किपू नगरपालिका व निर्वाचन आयोग किपूया ज्याकूया दथुइ व्वलंगु समस्या आः किपूया जक मखुसे राष्ट्रिय स्तरया जुया बिउगु दु । विभागीय मन्त्रालयपाखें हे छानविन समिति दयेकेगु ज्या जूगु धइगु राष्ट्रिय स्तरपाखें हे चासो तःगु खः ।

उकिं याना आः निर्वाचनया नितिं नगरपालिकापाखें गुलि ग्वहालि याःगु खः कि मखु ? निर्वाचन आयोगपाखें थःपिन्त स्थानीय निकायपाखें ग्वाहालि

मयात धाःगु छु खः धकाः तकं छानविनया झ्वलय् पिहां वइगु जूगु दु ।

उकिं छानविनया झ्वलय् किपुलिइ चायेकातःगु निर्वाचन आयोगया ज्याकूपाखें यानाच्वंगु ज्यानिसें पारदर्शीता लगायतया

खँ तकं पिहां वइगु जूगु दु ।

किपू नगरपालिकाया गाडी प्रहरीं यंकूगु घटनाया विरोधय् किपू नगरपालिकाया क्रियाशील कर्मचारी संगठनतसें मंकाः विज्ञप्ति पिकयाः विरोध याःगु दु

कीर्तिपुर नगरपालिकाय् क्रियाशिल कर्मचारी संगठनतय्गु मंकाः प्रेस विज्ञप्ती स्थानीय तहया निर्वाचन-२०७४ या सन्दर्भय निर्वाचन अधिकृतया कार्यालय्, कीर्तिपुर नगरपालिका, ल्यं ३ पेजय् स्वयादिसँ.....

ज्वजलपा वाःपौ

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशकः
नजरराम महर्जन
सम्पादक
श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउटः
ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता
भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाकू
प्रिन्ट स्काई, यँ
ज्याकूः निखासी त्वाः किपू नपा-३
फोन ल्याः ४३३३००७, ९८४१४०१०७७
ई-मेल : jwojalapaweekly@gmail.com

सम्पादकिय

दलतय्गु दथुइ अन्यौलता

स्थानीय तहया निर्वाचनया ग्वःगु चरण यायेगु ? चुनाव न्हापा यायेगु ला कि संविधान संशोधन न्हापा यायेगु ? सरकारं संघीय गठबन्धनलिसे जाना तयार याःगु संविधान संशोधनया सवालय् नापं चुनावया निर्तिं थःथःपिनिगु पार्टीया उम्मेदवार थनेगु बारे प्रमुख राजनीतिक दलया नेतात हे अलमल जुयाच्वंगु दु ।

प्रमुख प्रतिपक्ष दल सरकार व संघीय गठबन्धनया दथुइ याःगु सहमतिया विरोधय् दनाच्वंगु दुसा संविधान संशोधन याये हे मजिउ धइगु पक्षय् दु । तर निर्वाचनया वातावरण तयार मजूगु अवस्थाय् आः चुनावयात लिछ्यायना छगू हे चरणय् चुनाव यायेमाः धइगु पक्षय् एमालेया नेतात खने दु । अथे हे संविधान संशोधन मयासे स्थानीय तहया निर्वाचन याये फइमखु धइगु पक्षय् सत्तारुढ दल माओवादी केन्द्र, कांग्रेस लगायत दलया नेतात दु । उखे संघीय गठबन्धन संविधान संशोधन मजूगु अवस्थाय् स्थानीय तहया निर्वाचनय् सहभागी जुइमखु धकाः अडान कयाच्वंगु दु ।

क्वःछिनातःगु इलय् हे चुनाव यायेगु खःसा थौं भिंन्यान्हु हे मदये धुंकूगु अवस्था दु । थुगु कथं राजनीतिक दलतय्गु दथुइ जुयाच्वंगु बहस, संसदय् तकं समस्या अले उम्मेदवार तकं पूवंके ल्यये मफयाच्वंगु अवस्थाय् राजनीतिक दलया नेतात अन्यौलताय् लानाच्वंगु दु । थ्व अन्यौलता गुलि ताः हाकः जुइ उलि हे देय् व जनताया निर्तिं बांलाःगु ज्या जुइमखु धकाः थुइकेमाः । उकिं दलया नेतात गम्भीर जुया न्ह्याः वनेमाः । जाती, भाषाया सवलाय् समानता नापं जनतायात अधिकार बिइगु सवालय् नेतातय्सं नुगः स्याकेमाःगु आवश्यकता मदु धकाः राजनीति दलया कार्यकर्तातय्सं दबाव बिइमाःगु आवश्याता दु ।

गजल शौरभ शाक्यया

गजल-२८

छ वबले स्वले, हानं छक लय् वल जिके
छं यरे, धाबले मतिनाया फय् वल जिके ।
यक्वः न्हि लिपा, छ खंबले थथे ताल जितः
मतिनाया स्वां अथँ अथँ ह्वय् वल जिके ।
वा ! छ व जि, हानं छक कुलिचिने यःकथं
छ न्ह्यःने दयेवं, मतिना गय् वल जिके ।
जितः ता छ आः, गुबसं वनिमखुत तं चाया
ख्यूँ नुगः छ खनाः, निभाःथें त्वय् वल जिके ।
लुमन जितः वहे गजल छ खनेवं स्वले
हानं छक हाले झी लसय्, लय् वल जिके ।

धार्मिक व वैज्ञानिक विश्व दृष्टिकोण-४

–पूर्ण ताम्राकार

अध्यात्मवाद व द्वन्दात्मक भौतिकवादय् भिन्नता :–

६) अध्यात्मवादी दर्शन कथं मनूत दुःखी, गरीवी व रोगं मुक्त जुइत मेगु हे काल्पनिक लोकय् वने मानी अथे हे परलोकय् सुखी जुइगु आशाय् मनूतय्त लोभ क्यकाः आःया जूनी न्ह्याथें जूसां धैर्य धारणा याये माः धकाः कनी । तर द्वन्दात्मक भौतिकवादं दुःख, गरीबीं मुक्त जुइगु लँपु हे शोषण व्यवस्था न्हंकेगु खः धकाः कनी । अले परलोकय् सुखी जुइ धयागु खँ फुक्कं काल्पनिक खः धकाः धाइ ।

७) अध्यात्मवादं विश्व जगतया बारे मखु मखु कथं व्याख्या यानाः मनूतय्त तधंगु भ्रमया संकटय् लाकी । तर द्वन्दात्मक भौतिकवादं विश्व जगतया बारेया खः कथं जक व्याख्या याइगु मखुसे मखु मखु कथं विश्व जगतया व्याख्या याइगु अध्यात्मवादया आगं प्वलाः मनूतय्त चेतनशील याइ ।

८) अध्यात्मवादं झी म्वाना च्वनागु विश्वया बारे थुइकां थुइके फइ मखु, सयेकां सयके फइ मखु धकाः धया मनूतय्गु न्ह्यपु किलं नकेगु ज्या याइ । तर द्वन्दात्मक भौतिकवादं विश्वया बारे मनूतय्सं थुइकां थुइके मफुगु, सिइकां सिइके मफुगु छुं मदु धकाः मनूतय्गु न्ह्यपु गतिशील यायेगु कुतः याइ । गहन अनुसन्धान व वैज्ञानिक अभ्यास, प्रयोग व मानव मात्रया कुतलं म्हिगः जुइ मफुगु व याये मफुगु, ज्या नं थौं सिद्ध जुया च्वंगु झीसं हे खं । उकिं थौं मनूतय्सं थुइके मफुगु व सयेके मफुगु धयागु छुं हे मदु । थ्व हे खँ द्वन्दात्मक भौतिकवादं झीत कनी ।

अध्यात्मवादीतय्गु अत्याचार व दमनः– समाज विकास क्रमय् विज्ञान, वैज्ञानिक व अध्यात्मवादया दथुइ सलंसः दँ न्ह्यःनिसें संघर्ष जुया वया च्वंगु दु । विश्वय् विज्ञानया अस्तित्व कायम जुसां निसें हे विज्ञानं द्यःयाअस्तित्व वया दैवी व अदृश्य शक्तियात कयाः प्रहार यायां वन । अले वैज्ञानिक अन्वेषण व आविष्कारं मनूतय्गु मिखा चायेका बिल । मनूत न्हियान्हिथं चेतनशील जुल । मनूत चेतनशील जूलिसे अध्यात्मवादया विरोधया नापं विद्रोह नं याना हल । उकथं अध्यात्मवादी व वैज्ञानिकतय्गु दथुइ संघर्ष जुजुं वन । उकिं दक्व वैज्ञानिक क्रियाकलाप अध्यात्मवादीतय् निर्तिं स्लो-प्वाइजन थें मनिना बिल । तर उबलय् (१७ शताब्दीया अन्त तक) विज्ञान व प्रविधिया विकास मजूनिगुलिं विश्वय् धर्मगुरु, चर्च व पोपतय्गु हे आधिपत्य जुया च्वन । उकिं उबलय् अध्यात्मवादया विरोधय् वैज्ञानिक क्रियाकलाप न्ह्याकूपिं गुलिखय् वैज्ञानिकतय्त चर्च व पोप थें ज्याःपिं अध्यात्मवादया पदाधिकारीतय्सं तसकं घच्चायापुक्क अत्याचार व दमन नं यात । थ्व हे भ्वलय् खगोल शास्त्रया वैज्ञानिक गेलिलीयो (१५६४-१६४२)या ज्यान वन । अथे हे छम्ह खगोल वैज्ञानिक निकोला कापनिक्सया सिद्धान्तं मानय् याःम्ह जियार्दानो बूनोयात पोपया हुकुमी अदालतं म्वाःम्वाकं छ्वयेका स्यात । थथे हे जोर्डानो ब्रुनो, ल्यूचिलिओ भानिनि थें ज्याःपिं गुलिखे प्रतिभाशाली वैज्ञानिकतय्सं ज्यान सजाय फया वन । अले गुलिखे प्रगतिवादी दार्शनिक सफूत छ्वयेका छ्वल धाःसा उगु सफू च्वःपिं दार्शनिकतय्त जेलय् कुनाः कयौ सास्ति व यातना बिल । थुकथं चर्च व पोप थें ज्याःपिं अध्यात्मवादीतय्सं विज्ञान व विज्ञान व वैज्ञानिकतय्गु गपः तिल । अथे याना हे अध्यात्मवादया पदाधिकारीतय्सं विज्ञान थें ज्याःगु प्रगतिशील बिचाःया प्रचार प्रसारय् प्रतिबन्ध तया बिल । उकिं अध्यात्मवादीतय् निर्तिं कट्टर शत्रु सुं दुसा व विज्ञान, वैज्ञानिक विश्व दृष्टिकोण हे खः ।

थौंया इलय् अध्यात्मवाद व विज्ञान : –

चर्च व पोप थें ज्याःपिं अध्यात्मवादीतय्सं वैज्ञानिक व दार्शनिकतय्त न्ह्याक्व हे अत्याचार व दमन याःसां वैज्ञानिक आविष्कार व मानव चेतना शक्तिया न्ह्यःने इपिं न्हियान्हिथं नांगा जुं वंगु दु । चर्च विज्ञान व प्रविधिया विकास व वैज्ञानिक आविष्कारयात पने मफुगु हे उकिया दसि खः । अझ थौंया इलय्या महान वैज्ञानिक उपलब्धिं यानाः पुरोहित, चर्च व पोप थें ज्याःपिं धर्माधिकारीतय्त विज्ञान व वैज्ञानिक आविष्कारयात समर्थन यायेत बाध्य याना बिउगु दु । उकिं इमिसं थौं विज्ञान व वैज्ञानिक आविष्कारयात तप्यंक विरोध व आक्रमण याये मफये धुंकल । अथे या नं मयाये धुंकल । बरु इमिसं थौं च्वं हे मनूतय्त वैज्ञानिक आविष्कार व विश्वया बारे थुइकेत शक्ति बिउगु खः धकाः भ्याः हे लज्जा मचासें झूठ(फताहा) खँ ल्हाना वया च्वंगु दु ।

अध्यात्मवाद दुने मतभिन्नता व असत्यताः – सत्यताया बारे नं निगुलिं दर्शनया निगू हे बिचाः दु । अध्यात्मवादी बिचाः कथं सत्य आत्मपरक जुइ वा सत्य धयागु मनुष्य ज्ञानं निर्णय याइगु जूगुलिं थ्व मनुखय् आधारित जुइ धकाः धाइ । तर द्वन्दात्मक भौतिकवादं मानव जातिया युगौं न्ह्यःया व्यवहार व विज्ञानया उपलब्धिया आधारय् सत्य वस्तुपरक जुइ धकाः धाइ । तर द्वन्दात्मक भौतिकवादं मानव जातिया युगौं न्ह्यःया व्यवहार व विज्ञानया उपलब्धिया आधारय् सत्य वस्तुपरक जुइ धकाः धाइ । मार्क्सया धापू कथं ला मानव चिन्तनं वस्तुगत सत्यताया अभिव्यक्ति याइ ला कि मयाइ धयागु खँ छुं कथं हे सैद्धान्तिक न्ह्यसः मखु । बरु थ्व व्यावहारिक न्ह्यसः खः आः अध्यात्मवादी दर्शन दुनेया मतभिन्नता व असत्यताया बारे छकः वाला स्वये ।

अध्यात्मवादी दर्शन कथं मनूया सृष्टि द्यवं यागु धाइ । तर थ्व खँय् अध्यात्मवादीतय् दथुइ हे नं मतभिन्नता दु । हिन्दू धर्म कथं विष्णुं मधु व कैटव नांपिं निम्ह राक्षस स्याना इमिगु म्हं पृथ्वी सृष्टि यागु धाइ । अले मनुष्यया सृष्टि ब्रम्हां यागु धाइ । क्रिश्चियन धर्म कथं न्हापां द्यवं एडक (मिजं) व ईभ (मिसा) या सृष्टि यानाः अले इमि पाखें मानव संसार सृष्टि जूगु धकाः धाइ । चिनियातय्गु धर्म ग्रन्थ कथं पृथ्वी दकलय् न्हापां 'पां कू' धाःम्ह द्यवं मनुष्यया सृष्टि यागु धकाः धाइ । अले व हे पां कू नं सृष्टि याःम्ह मनूया सन्तान हे थौं कन्हय्या मनूत धयागु धापू दु । आः गुम्ह द्यःयात मानव संसार या सृष्टिकर्ता धकाः विश्वास यायेगु ? गुगु धर्म ग्रन्थया खँ सत्य खः धकाः पत्याः यायेगु ? धात्थें हे द्यवं मानव संसार सृष्टि याःगु खःसा दक्व धर्मग्रन्थया मू खँ छगू हे जुइ माः । द्यवं संसार सृष्टि याःगु मखु धयागु खँ थुकिं हे उला क्यं । मेगु खँ न्ह्याक्व हे ततःपंगु लाखौं धर्म ग्रन्थत दुसां थौं तक्क नं द्यः धयाम्ह सु धकाः न्यन धाःसा उकिया लिसः अध्यात्मवादीतय्सं दैवी व अदृश्य शक्ति खः धकाः धायेगु बाहेक मेगु छुं हे लिसः बिइ मफुनि । न त थः च्वनेगु थाय् हे सुनां नं कने फत ।

अध्यात्मवादीतय्सं झीगु मिखां खना च्वंपिं फुक्क जीवात्मा नं द्यवं हे सृष्टि याःगु धकाः धया च्वंगु दु । थ्व खँ गुलि तक्क असत्य व कोरा काल्पनिक धयागु खँ क्वय् न्ह्यथनागु दसिं हे उला बिइ । दसिया निर्तिं झीसं काये फुछगः तग्वःगु चाया थलय् लः तयाः निभालं खइ थाय् तइ तल कि छुं ला लिपा व थलय् लः दुथाय् तक्कया छुं अंश वाउँसे च्वना वइ । अर्नलि शंख की व चिचिधिकःपिं कीत खने दया वइ । वयां लिपा न्या बच्छि ब्यां बच्छि थें ज्याःपिं कीत खने दया वइ । अथे हे छुं नं नयेगु चिज पुलां जुया बासी जुइवं वा ध्वगिवं व चिजया दुने थी थी प्रकार या कीत दाया वइ च्वंगु नं दक्वस्यां खं : अथे हे हेमन्त ऋतु शुरु जुइवं पृथ्वी च्वंगु सिमा, स्वांमा, घाँय्या दक्व सिना वनी । अले बसन्त ऋतु शुरु जुइवं हानं फुक्क सिमा, स्वांमा व घाँय्माय् वाउँसे च्वंक चुलि जाया वइ, हानं म्वाना वइ । थथे जुइगु प्राकृतिक नियम खः । रासायनिक प्रक्रिया खः । प्रोटिन व न्यूक्लइक एसिडया मिश्रणं हे जीवात्माया सृष्टि जुइगु खः । थुकिं पृथ्वीइ खने दुपिं छुं नं जीवात्माया सृष्टि द्यवं याःगु मखुसे प्राकृतिक वा र ासायनिक परिवर्तनया कारणं जूगु खः धयागु प्रष्ट याः । अय्सां थौंया छम्ह ह्याउँ मचा नं पत्याः मजुइगु खँ कनाः मनूतय्गु मिखा पीकेत जीवात्माया सृष्टि द्यवं याःगु धकाः अध्यात्मवादी तय्सं धायेगु मत्वःतू नि । तर उकिया बारे छुं हे वस्तुगत तथ्य, प्रमाणत अध्यात्मवादीतय्सं थौं तक्क नं न्ह्यब्वये मफु नि । कथंहं....

किपुली स्थानीय तहया चुनावय् मेयर उपमेयरया सम्भावित उम्मेदवार

ज्वजलपा वाः पौ /

क्वःछिनातःगु इलय् चुनाव जुइला मजुइला अझ नं शंका हे दनि । बैशाख १६ गते नां दर्ता यायेगु दिं धयातःगु १९ गते सरय् जुल । निगू चरणय् चुनाव यायेगु धकाः घोषणा याःगु आः वयाः छगू हे चरणय् चुनाव यायेमाः धकाः मांग वयाच्वंगु दु।

देय्या राजनीति अन्यौल जूसां स्थानीय तहलय् पार्टीतसें उम्मेदवार ल्ययगु ज्या यानाहःगु दु । थःथःगु पार्टीपाखें मेयर, उपमेर जुइपिंनिसें वडा अध्यक्ष व सदस्य जुइपिं घोषणा यायेगुनिसें मनूत ल्ययेगुलिइ ब्यष्ट जुयाच्वंगु दु । किपुली एमालें पार्टींला कृष्ण क्याटरिंगय् घोषणा सभा हे यानाः उम्मेदवारया नां धलः पितब्वःगु दु ।

मेयर- रमेश महर्जन २. उपमेयर : सरस्वती खड्का, १ नं.वडाध्यक्ष : नां मब्युनि २.नं.वडाध्यक्षः न्हापा राजकमल महर्जनया नां वःगु खःसां आः वया रमेशमान डंगोल जूगु दु । ३. नं.: राजेन्द्र महर्जन ४. नं.: बद्री अधिकारी ५नं.:राजेश महर्जन ६.नं. : न्हुच्छे बहादुर महर्जन ७. नं. राजकुमार माली ८. नं.: सुशिल महर्जन ९. नं.: गंगाराम महर्जन १० नं. : अमन महर्जन यात ल्ययाः छवःगु दु ।

अथे हे माओवादी केन्द्रय मेयर : हिरावहादुर महर्जन उपमेयर : सुशिला वस्नेत वडा नं.१ : अस्टमान महर्जन वडानं. २ : नारायण महर्जन वडा नं.३ सिद्धिमान महर्जन वडा नं.४ रामकुमार खड्का वडा नं.५ बैकुण्ठ महर्जन वडा नं ६ इन्द्रबहादुर महर्जन वडा नं.७ मचाभाई माली वडा नं.८ समिर महर्जन वडा नं.९ दिल बहादुर महर्जन वडा नं.१०. कृष्ण वहादुर महर्जन पक्का पक्की जूगु दु । म्हिगः सनिवाः माओवादी केन्द्रया वडा नं.३ या उम्मेदवार घोषणा नापं स्वापू तयगु ज्याकू नापं उलेज्या जूगु दु । ३ नं. वडा समितिया उम्मेदवारत थथे दु । वडाध्यक्ष : सिद्धिमान महर्जन वडासदस्यपिं अमर मानन्धर, राजभाई खड्गी, मन्जु महर्जन व लक्ष्मी विश्वकर्माया म्हसिका ब्यूगु दु। म्हसिका ज्याभ्वः लिपा मेयर उपमेयर व मेपिं वडाध्यक्ष शक्तिया मेयर ई.ध्रुब महर्जन उपमेयर शुभलक्ष्मी (सुनिता) शाक्य जुइधुंकल । राप्रपा पाखें मेयरय् बच्चुराम श्रेष्ठ व उपमेयरय् सुमित्रा वस्नेत पक्का जूगु खँ दु । नेकपा माओवादी क्रान्तिकारीं स्वतन्त्र रुपं चुनाव ल्वाइगु जूगु दु । स्वतन्त्र रुपं दनीबलय् मेयर उपमेयरय् निम्हं मिजंपिं दने दुगु कथं मेयरय् राजु पुतवार उपमेयरय् रमेश कुमार महर्जन उम्मेदवार जुइगु खँ दु । चुनाव त्याकेगु निंतिं भतिचा ख्वाःदुपिं मनूत ल्ययगु याःगुलिं न्हापांनिसें पार्टीया निंतिं ज्या यानाजूपिं कार्यकर्तात असन्तोष जुइगु सुरु जूगु दु । थुगु चुनावय् घात अन्तरघात जुइगु यक्व सम्भावना दु । स्थानीय चुनावय पार्टीसिकें थःलाःपिं, फुकीबाकाय् नं स्वैगु जूगुलिं सु त्याइ धकाः धायेफइगु अवस्था मदु । पार्टी स्वयाः थः मनू ल्यइगु चलन अप्वः दु ।

चुनावया निंतिं नेकपा माओवादी केन्द्रपाखें ३ नम्बर वडाया उम्मेदवार जुयादीपिं

किपू नगरपालिकापाखें निर्वाचन आयोगयात असहयोग याःगु द्धपं

सरकारपाखें छानविन यायेत समिति गठन

१ पेजया ल्यं

किपूया लागि माःगु ज्याकुथि, फर्निचर, कम्प्युटर, कार्यालय सहयोगी व भौतिक साधन नापं माक्व ग्वाहालि बिया वयाच्वंगु दय्क दय्कं निर्वाचनय् ग्वाहालि मयाःगु धकाः त्वहःतयाः २०७४ बैशाख १५ गते शुक्रवार सादा पोशाकया प्रहरी परिचालन याना कार्यालय समयलय् ज्याकुथीं हे किपू नगरपालिकाया कार्यकारी अधिकृतयात पक्राउ यायेगु व खुयाहःगु गाडी यंकेगु शैलीं ट्रेलय् तयाः नगरपालिकाया गाडी यंकल ।

उगु ज्या तसकं हे निन्दनीय र घोर आपत्तीजन खः । देय् संघीयताय् वने धुंकूगु व स्थानीय तहयात संवैधानिक रुपं हे स्थानीय जनताया लिक्क लाःगु सरकारया रुपय् व्यवस्थित याये धुंकूगु अवस्थाय् उगु घटनां नेपाःया वर्तमान संविधान व कानूनी शासनया धज्जी उडय् याःगु दु । देसय् दकलय् न्हापां जुइत्यंगु स्थानीय तहया चुनाव सफल यायेत सकल तह व तप्काया मंकाः कुतः जुइमाःगु इलय् स्थानीय तहया प्रमुखयात अपहरण शैलीं पक्राउ यायेगु कुतः यायेगु व छुं हे औपचारिक सुचं मब्यूसे यंकूगु नगर पालिकाया प्रमुख एवं कार्यकारी अधिकृतं छ्यला वयाच्वंगु गाडी तत्काल लित बिया किपू नगर पालिकाया ज्याकू चलय् यायेत ग्वाहालि यानादीत सकल सम्बन्धित पक्षयात माग याना ।

२०७४ वैशाख १६ गते पिथंगु विज्ञप्तिइ कर्मचारी संगठनया प्रतिनिधिपिं केशव महर्जन, जनक थापा व विजय लोचन सुवेदीं ल्हाःचिं तया पिथंगु खः ।

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया ग्वसालय् नेवाः मिडिया कप फुटसल कासा

ज्वजलपा वाःपौ

नेवाः पत्रकारतय्गु राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया यें जिल्लां वंगु शुक्रवाः ग्वसाः ग्वःगु 'लाखाछें सानुकाजी लुमन्ति फुटसल धेंधें बल्लाः' ज्याभ्वलय् दबुलिं रनिङ शील्ड लिसें नेवाः मिडिया कप फुटसल जुल । नेवाः संचार गृह अथवा थीथी संचार गृहस कार्यरत नेवाः पत्रकारतय् दथुइ मिडिया कप धेंधें बल्लाः जूगु खः । पत्रकार दबू, येंया दांभरिं लिसें थीथी नेवाः संचार माध्यमया निंतिं ग्वाहालि यानाच्वंम्ह पत्रकार मदुम्ह सानुकाजी महर्जनया लुमन्ति शुक्रवाः ग्वसा ग्वःगु 'लाखाछें सानुकाजी लुमन्ति फुटसल धेंधें बल्लाखय् धाःसा इमेज च्यानलया ख्वताबजि ज्याभ्वः पुचः न्हाप लाःगु दु ।

सुरेन्द्र तुलाधरया कप्तानीइ ख्यलय् कुहांवःगु ख्वतावजि पुचलं सुरेन्द्र मानन्धरया कप्तानीइ दुगु इमेज च्यानलया हे समयबजि पुचःया टाइब्रेकरय् बुकाः न्हाप लाःगु खः । क्वःछिनातःगु ईया दुने कासा २-२ गोलया ज्वलिंज्वः जुइधुंकाः कासाया त्याकामि टाइब्रेकरपाखें ल्यःगु खः ।

ग्वसाः खलः पुचः नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यें धाःसा नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यलयात ६-० बुकाः लियांल्यू जुइत ताःलात ।

धेंधें बल्लाखय् नेपालभाषा संकिपा समाजया गोलरक्षक सुरेन्द्र महर्जन सर्वश्रेष्ठ कासामि घोषित जुल । अथे हे समयबजि पुचःया स्ट्राइकर प्रकाश महर्जनं ११ गोल यासें सर्वाधिक गोलकर्ताया सिरपाः त्याकेत ताःलात । कासाय् सकल त्याकामि, ब्यक्तिमिपिन्त वरिष्ठ समाजसेवी लिसें उद्यमी लक्ष्मण गमालं तक्मा लःल्हानादिल । अथे हे समाजसेवी बालकृष्ण महर्जनं दसिपौ लःल्हानादिल । नुगःखँ तयेगु भ्वलय् वरिष्ठ समाजसेवी लक्ष्मण गमालं नेवाः कलाकार व पत्रकारपिनिगु दथुइया फुटसल कासां एकताया हसना नं ब्यूगु धयादिल । धेंधें बल्लाखय् पत्रकारपिनिगु प्यंगू लिसें कलाकार सम्वद्ध प्यंगू यानाः च्यागू टिमया ब्वति दुगु खः श्र कासाय् नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू, केन्द्र व येंया लिसें यल व ख्वपया पुचःया ब्वति दुगु खः । अथे हे कलाकार पुचःपाखे इमेज च्यानलया ख्वताबजि व समयबजि पुचःलिसें नेपालभाषा संकिपा समाज व नेवाः संकिपा राष्ट्रिय दबूया ब्वति दुगु खः ।

स्वंगू लोकया यात्रा बुंगद्यःया जात्रा

श्रीकृष्ण महर्जन

नेवाःतय्गु जक मखु नेपाःया हे दक्ले ताःहाकःगु जीवन्त संस्कृति कथं नालातःगु बुंगद्यःया जात्रा खः । बुंगद्यःयात स्वनिगःया नेवाःतय्सं जक मखु स्वनिगः लागाय् च्वनाच्वंपिं थीथी समुदायपाखें नं उतिकं हे हना वयाच्वंगु दु। बौद्धमार्गी, हिन्दू, बैष्णवी व शैव (नाथ सम्प्रादय)यापिन्सं तकं थःथःगु कथं हना वयाच्वंगु दु बुंगद्यःयात । विशेष याना अन्नया द्यः अले सकलसित कल्याण याइम्ह द्यः कथं करुणमययाः रुपय् हना वयाच्वंगु दु।

बुंगद्यःया रथ जात्रा

बुंगद्यःया रथ जात्रा धाइगु स्वनिगलय् जक मखु देसय् हे दक्ले ताःहाकःगु जात्रा खः । अझ गुलिं गुलिं मनूतय्सं ला विश्वय् हे दक्ले ताःहाकःगु रथ जात्रा धकाः नं धयाच्वंगु दु। थौंकन्हय् बुंगद्यःया रथ जात्रा दूय् दसं यलय् अले झिंनिदूय् छकः बुंगनिसें यलय् तक हइगु चलन दु । थनिं थ्यंमथ्यं १६ सय दू न्ह्याःनिसें हे बुंगद्यःया रथ जात्रा न्ह्याःगु खः धाइ। बुंगनिसें यलय् तक दूय् दसं रथ जात्रा याना हयेगु थाकूगुलिं थनि ४ सय दू न्ह्यः यलया जुजु श्रीनिवास मल्लया इलंनिसें जक अथे झिंनिदूय् छकः बुंगनिसें अले दूय् दसं यलय् यायेगु चलन न्ह्याकूगु खः । बुंगद्यःया रथ जात्राया झ्वलय् बछलाथ्व पारु खुन्हु रथय् बुंगद्यःयात तइगु चलन दु । न्हापा न्हापा जूसा उखुन्हु हे बुंगनिसें यलय् हइगु चलन दुगु खःसा उकिया संकेत कथं थौंकन्हय् दूय् दसं उखुन्ह पसुकां सालेगु भाय् यानाच्वंगु नं मदुगु मखु । अले जब तृतिया फुना चौथि क्यनी उगु इलंनिसें बुंगद्यःया रथ जात्रा सुरु जुइ। ब्रम्हाण्डय् धार्मिक दृष्टिकोढां स्वंगूलोक दु । स्वंगूलोक धाइगु स्वर्गलोक, मर्त्यलोक व पाताललाक खः। बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् यलय् थाय् थासय् चाःहिइकीगु जूसां नं स्वनिगःया स्वंगू हे शहरया ब्यागलं ब्यागलं कथंया जात्राया रुपय् नालातःगु दु। अथे जात्रा याइगुयात जात्रा धकाः धयाच्वंगु दु । बुंगद्यःयात तत्कालिन अवस्थाय् ख्वपया जुजु नरेन्द्रदेव, येंया तान्त्रिक बन्धुदत्त व यलया ज्यापु ललित ज्यापु अर्थात (ललित रथचक्र) जाना हःगु धाइ । अले वय्कःपिनिगु नामं हे रथ जात्रा नं न्ह्याकाच्वंगु दु। दक्ले न्हापां बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् पूच्वंनिसें गाःबहाः तक यात्रा याइगु खः ।

थनि निगू दशक न्ह्यः तक उगु रथ यात्रायात येंमित वना हे सालीगु खः । उकिं गाःबहाः तकया जात्रा अर्थात गाःबहाः याः धाइगु यमितय्गु धकाः धयाच्वंगु दु। गाःबहाः याः तकया यात्रायात स्वर्गलोकया यात्रा धायेगु यानाच्वंगु दु। अथे हे गांबाहाः लागांनिसें नुगः लागा अर्थात लूहिति तकया यात्रायात ख्वपया जनताया जात्राया रुपय् नाला वयाच्वंगु दु । न्हापा न्हापा उगु जात्राया झ्वलय् ख्वपय् च्वंपिं हे वया र थ साला यंकीगु खः । थुगु जात्रा धाइगु ख्वापया जुजु नरेन्द्रदेवया नामाय् जुयाच्वंगु जात्रा खः । अले गाःबहाः लागांनिसें नुगः लागा तकया जात्रायात मर्त्यलोकया यात्रा धाइगु चलन दु । अथे हे नुगःलागांनिसें लगं जुया इति त्वालय् तक यंकीगु जात्रा धाइगु यलय्च्वंपिनिगु जात्रा खः । अले थुगु जात्रा धाइगु यलया ललित ज्यापुया नामय् यानातःगु जात्रा खः । यलय् ताःहाकः तक जुइगु थुगु जात्रायात पाताललोकका जात्रा धाइ। यलया इति त्वालंनिसें जाउलाख्यः तकया जात्रायात विशेष याना किपूमितय्गु जात्रा धाइ । उगु इलय् किपुलिइ च्वंपिं बाजं थाना वना रथ साः वनेमाःगु चलन दु । किपू नाप नापं न्हय्गांया जात्राया रुपय् नालातःगु दु । थुकियात ल्यंदुपिं फुक्क जीव अर्थात प्राणीया जात्राया रुपय् नालातःगु दु। बुंगद्यःया ल्यासे किपुलिइ दुगुलिं किपूमितय्सं थःपिन्थाय् नं रथ जात्रा याना यंकेगु निति धकाः सालाः यंकूगु धइ। उकिं थौंकन्हय् तक नं किपूया ज्याथःपिन्सं बुंगद्यःया थःपिनि जिलाजं धकाः तकं धयाच्वंगु दु। पूच्वय् च्वंपिं नं किपुलिइ नं वनाच्वंगु जुया पूच्वय् रथय् द्यः तइगु इलय् वा अनं सालाः यंकीगु इलय् अनया नेवाःतय्सं नखःया रुपय् हनाच्वंगु मदु। बरु जाउला ख्यलय् याः न्याइगु अर्थात जाउला जात्राया इलय् गुखुन्हु किपूमितय्सं नखःया रुपय् हनी उखुन्हु जक पूच्वय् च्वंपिन्सं जात्रा न्यायेका वयाच्वंगु ।

बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् थःथःपिनिगु लागाय् थ्यनीगु इलय् अनया स्थानिय जनतां जात्राया रुपय् हना वयाच्वंगु दु । थुगु कथं स्वंगूलोकया यात्रायाना वयाच्वंगु बुंगद्यःया रथ जात्रायात नेवाःतय्गु जीवन्त संस्कृति खः । नेवाःतय्गु सभ्यताया प्रतिक जुयाच्वंगु अले दक्ले ताःहाकःगु जात्रा कथं नालातःगु बुंगद्यःया जात्रा खः । बौद्धमार्गीतय्सं लोकेश्वर, अवलोकितेश्वर , पद्मपाणी धकाः नं हना वयाच्वंम्ह बुंगद्यःयात हिन्दूतय्सं रातो मच्छिन्द्रनाथ धायेगु याना वयाच्वंगु दु । अथे हे शैवमार्गी अर्थात नाथ सम्प्रदायपाखें मच्छिन्द्रनाथ नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु । बैष्णवी सम्प्रदायपाखें विरन्चोनारायण नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु । बुंगद्यःयात गुलि गुलिसिनं सहकालया द्यः, बर्षाया द्यः नं धायेगु याना वयाच्वंगु दुसा अले अनुसन्धानकर्तातय्सं कृषि विशेषज्ञ धकाः बुखाम धकाः नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु। बुखाम जुया हे लिपा वना बुंगद्यः जूगु नं धाइपिं मदुगु मखु । बुंगद्यःया जात्रा धायेवं यलय् च्वंपिं नेवाःतय्गु जक स्वापू दु धकाः अप्वः

याना मनूतय्सं थुइकाः वयाच्वंगु दु । बास्तवय् यलय् च्वंपिं नेवाःतय्गु गुलि स्वापू दु मेमेगु थासय् च्वंपिं नेवाःतय्गु नं स्वापू म्हो मजू । दँय् दसं जुइगु बुंगद्यःया जात्रा याये न्ह्यः तःबहालय् द्यःया हंस ब्रम्ह क्वनं लिकया न्हवं जुइ धुंकूगु अर्थात मर्मत जुइ धुंकूगु मूर्ति दुबिकेगु नापं दशकर्म खंकेगु अले आसनय् स्थापना यायेगु ज्या जुसांनिसें हे यलया नेवाःतय्गु जक मखु यँ, ख्वप नापं थीथी लागाया स्वापू दयाच्वंगु दु ।

बुंगया स्वापू

बुंगद्यः यात दच्छिया खुला बुंगय् च्वंगु देगलय् तयेमाःगु अले जुया बुंगया नं तःतंगु स्वापू दइगु स्वभाविक हे खः । बुंग वस्ती अले द्यःया नां बुंग द्यः जूगुलिं नं झन अप्वः क्वातूगु स्वापू दयाच्वंगु दु । बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् नं पुजारी जुइपिं पाञ्जुपिं धाइपिं बुंगयापिं हे खः । उकिं नं बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् बुंगया सतिइगु स्वापू दयाच्वंगु दु । अथे हे झिंखुसःदँ न्ह्यःनिसें हे जात्रा न्यायेका वयाच्वंगु बुंगद्यःया जात्रा न्हापा न्हापा दँय् दसं हे बुंगनिसें साला हयेमाःगु अले यलया जुजु श्रीनिवास मल्लया इलंनिसें जक झिंनिदँय् छकः जक बुंगनिसें सालाः हयेगु मेमेगु इलय् यलय् हे जात्रा न्यायेकूगु खः । उलि जक मखु बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् दक्ले लिपांगु दिं कथं नालातःगु ज्याउला ख्यलय् भोटो क्यने धुंकाः बुंगद्यःयात कुबिया बुंगय् यंकेमाःगु चलन दु । उगु इलय् बुंगय् च्वंपिन्सं छँखाप्वाः पतिकं धइथें छ्वालीप्वाः च्यकाः लँ स्वः वयेमाःगु चलन दु । अथे हे बुंगद्यः बुंगय् थ्यने धुंकाः प्यन्हु दुखुन्हु यल नापं थाय् थासय् च्वंपिं नेवाःत बुंगद्यःयात प्यन्हु बिचाः वनेमाःगु चलन नं दु। थुगु कथं बुंगद्यःया जात्राय् बुंगया नेवाःतय्गु तसकं स्वापू दयाच्वंगु दु ।

येँमितय्गु स्वापू

बुंगद्यःया जात्रा याये न्ह्यः यलया तःबहालय् बुंगद्यःया हंस ब्रम्ह क्वनय् तया तइगु खः । अले बुंगद्यःयात हंस तये धुंकाः दश कर्म खंकेगु ज्या याइ । उगु इलय् बुंगद्यःयात फिकीगु लं येँमितय्सं यंकेमाःगु चलन दु। बन्धुदत्तया पूजा धकाः चान्हय् हे पूजा यंकेगु नाप नापं बंगद्यःयात फिकेगु लं तकं यंकेमाः । अथे हे बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् पूच्वंनिसें गाःबहाः तकया यात्रायात यमितय्गु जात्रा धाइ । थुगु जात्रायात स्वर्गलोकया जात्रा धाइगु खः । न्हापा न्हापा जूसा येँमित हे वया गाःबहाः तक बुंगद्यःयात सालाः यंकेमाःगु चलन दुगु खः । अले गाःबहाः याःयात येँमितय्सं थःपिनिगु जात्रा कथं नालाच्वंगु दु। उकिं बुंगद्यःया जात्राय् येँमितय्गु नं तःधंगु हे स्वापू दयाच्वंगु दु ।

ख्वपया नेवाःतय्गु स्वापू

बुंगद्यः ख्वपया जुजु नरेन्द्रदेव, येँया बन्धुदत्त अले यलया ललित ज्यापुं हःगु धाइगु किंबदन्ती दु । उकिं बुंगद्यःया जात्राय् ख्वपया नेवाःतय्गु नं तःधंगु संलग्नता दु । जात्रा याये न्ह्यः बुंगद्यःया हंस ब्रम्ह क्वनं लिकाया न्हवं याःगु मूर्ति तयेत ख्वपया जुजु नरेन्द्रदेवया पूजा वयेमाःगु चलन दु । अबले जुजुया तर वार तकं ज्वनाः पुलांगु जामा वसः पुना बाजं थाना यलया तःबहालय् वयेमाः । पूजा नापं ज्वना वइगु इलय् ख्वपया जुजुया प्रतिक कथं वःम्हं ज्वना वःगु सामाज्वलं पूजा याये न्ह्यः दृष्य कंकेगु अर्थात मिखा कंकेगु ज्या नं ख्वपं ज्वना वःगु समानं हे यायेमाःगु चलन दु । अथे हे रथ जात्राया झ्वलय् नं गाःबहाःनिसें नुगः अर्थात लूँहिति तकया जात्रायात ख्वपया नेवाःतय्गु जात्रा धाइ । थुगु जात्रायात मर्त्यलोकया जात्रा धाइ । न्हापा न्हापा जूसा थुगु जात्राया इलय् ख्वपया नेवाःत हे सालेगु ज्या याइगु खः । अले नुगःयाः यात ख्वपया नेवाःतय्सं नखःया रुपय् हना वयाच्वंगु दु । उकिं बुंगद्यःया रथ जात्राय् ख्वपया नेवाःतय्गु नं तःधंगु स्वापू दयाच्वंगु दु ।

यल नाप स्वापू

बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् रथ दयेकेगुनिसें बाजं थायेगुलिइ तकं यलया नेवाःतय्गु संलग्ना खने दु । दक्ले अप्वः यलया नेवाःतय्गु हे स्वापू दयाच्वंगुलिं अप्वःसिनं ला बुंगद्यःया जात्रायात यलया जात्रा तकं धायेगु यानाच्वंगु दु ।

थौंकन्हय् ला झन रथ सालेगु ज्याय् यलया नेवाःत जक जुयाच्वंगु दु धाःसां छुं पाइमखु। बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् यलया नेवाःतय्गु जक संलग्नता खने दयाच्वंगु जूसां बास्तवय् मूल रुपं नुगः अर्थात लूँहिति लागांनिसें लगंख्यः जुया इति तकया जात्रा धइगु यलया नेवाःतय्गु जात्रा खः । थुगु यात्रा अर्थात जात्रायात पाताललोकया यात्रा धाइ । बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् यलया नेवाःतय्गु दक्ले अप्वः स्वापू दयाच्वंगु अवस्था दु ।

किपू नापं न्हय्गांया स्वापू

बुंगद्यःया जात्राया झ्वलय् किपू नापं न्हय्गांया स्वापू नं म्हो मजू। येँय् नं दक्षिण पश्चिमपाखे लाःगु न्हय्गां मध्ये नं किपुया स्वापू तसकं लिक्क लानाच्वंगु खने दु । जात्राया झ्वलय् बुंगद्यःया ल्यासे किपूया प्यंगः थामय् च्वंम्ह जूगुलिं उम्ह ल्यासें तकं बुंगद्यःया रथ साः वइ धकाः धाइ। यलया जात्राया झ्वलय् इतिइ थ्यनिगु ई तकया दुने स्वंगू हे लोकया जात्रा क्वचाइ । उकिं इतिइ जात्रा क्वचाःगु तायेकाः नैक्यालं लुइगु खः । अले उखुन्हु चान्हय् अर्थात कन्हय् खुन्हु सुथाय् मिसापिन्सं जक र थ सालेगु याना वयाच्वंगु दु। थुकियात याकःमिसाया भूज्याः धायेगु याना वयाच्वंगु दु। इतिंनिसें थति तक जक सालीगु थुगु रथ जात्राया झ्वलय् किपूयापिं मिसापिं वनेमाः धइगु अनया स्थानीय मनूतय्गु धापू दु। उकिं नैक्यलं लुइगु दिनय् थःथःगु बुँइ ज्या तकं याःवने मजिउगु नापं वसः तकं हिइ मजिउ धाइगु चलन दु। अथे हे थतिइ बुंगद्यःया रथ थ्यने धुंकाः साइत स्वयाः जक जाउलाख्यःया निति सालेमाःगु चलन दु। अथे साइत वये धुंकाः रथ सालीगु प्यन्हु न्हयः बुंगद्यःया प्रसाद किपूया प्यगं थामय् पान्जुत लाकां मन्ह्यासे न्यासी हे वया अनया याकःमिसा अर्थात इहिपाः मजूम्ह मिसायात स्वां बिइत वयेमाःगु चलन दु। बुंगद्यःया ल्यासे किपूया प्यंगः थामय् च्वंम्ह जुया स्वयं बुंगद्यः हे अन वनाच्वंगुलिं अथे वनेमाःगु खः धाइ । उकिं किपूमितय्सं बुंगद्यःयात थःपिनि जिलाजं धकाः तकं धायेगु याना वयाच्वंगु दु। अथे थतिंनिसें ज्याउलाख्यः तक र थ साला यंकेगु निति व हे प्यंगः थांया याकःमिसया विशेष पूजा नाप नापं किपूया बाजं ज्वना वनेमाः । किपूया बाजं व पूजा वये धुंकाः जक जात्रा यायेमाःगु चलन दु। न्हापा न्हापा जूसा किपू नापं न्हय्गांया नेवाःत हे वना रथ साः वनेगु धाइ । अले ज्याउला ख्यलय् थ्यनेधुसांनिसें भोट क्यनेगु ई तकयात किपू नापं न्हय्गांया मनूतय्सं जात्राया रुपय् नाला वयाच्वंगु दु । थुगु कथं बुंगद्यःया जात्रा यल नाप जक मखु बुंग, येँ, ख्वपनिसें किपू तक नाप नं स्वापू दयाच्वंगु दु । उकिं बुंगद्यःया जात्रायात यलया जात्रा जक धाल धाःसा मेथाय् च्वंपिनिगु निति अन्याय जुइ धकाः थुइकेमाःगु अवस्था दु ।

साहित्य उपन्यास - जन्ति न्ह्यात

च्वमि– मदन गोपाल प्रधान "क्वा:घासा"

३ स्वब्व:- ३

"बिया छ्व:गु ?"

"ख: । बिया छ्वःगु । पिज: तताया थ: यया: मखु । बाया जबर्जस्तिं जूगु । ततांला मय: धा:गु ख: । म्हां धका: हत्या हे नं क्यंगु ख: । इहिपा खँ जुसेंनिसें छिजक लुमंका ख्वैगु ।"

थ्व खँ न्यना: श्रीयात आ: हानं छुं खँ न्यनेगु वा धायेगु ल्यं दुथें मताल । थ:म्ह मतुना खतं जुगु फैसला न्यना: सास: हतिका: च्वंम्ह वादी थें त्वलय् जुया च्वन । सिमां कुतुं वम्ह माक: थें पुलुपुलु स्वया: च्वना ।

"थहाँ वये मत्य:निला ? छु याना च्वनागु ? नये नी धुंका: मन्तय्क खँ ल्हाना च्वंसाला जि हे ज्यू नि । का याकनं वा ।" मनमायाया स: हानं छक: बैग: भ्यालं ताय् दत ।

मनमायाया च्वयेकूगु स:लं श्री व नवनित निम्हेसितं हथाय् चायेकल । निम्हं हथाय् चा: पहलं वास्याइसिं सन । श्रीं थ:गु नाडी घडीइ छक: स्वत । गुता:त्या ई जुल । "श्रीदाइया ज्यनां याये लिबात जुइ । वने न्हिं, श्री दाइ ?" धया: नवनित वन ।

वंम्ह नवनित पाखे छक: मिखा ब्वयेका: श्री थ:गु तुति नं च्वयेकल । कागति छग: खात । क्यातुसे च्वंगु तुसि छग: माला: खात । मनय् खँ ल्हाका: श्रीतले वन ।

□

४

म्हिग: म्हीग जूसा द्य: निभा: मबिवं छैं थ्यनिम्ह श्री थौं आ:तक नं मव:नि । बेलि बुका: मनमाया क्वहाँ वल । कोथाय् दुहाँ वना: अंगलय् खाया त:गु घडी स्वत । न्हय्ता: ई जुइ धुंकल । थुइ जुइ धुंकल नं श्री मव:नि । काय्या लँ स्वया: च्वंम्ह मनमायां निन्हु स्वन्हु त्वालंहे किपा: ज्वना: वये धका: धया: वंम्ह मय्जुयात लुमंकल । मय्जुं धा:खतं निन्हु स्वन्हु ला दये हे धुंकल । छाय् मव:गु जुइ धका: मनमायाया मतिइ तया च्वन ।

श्री थ्यंक: व:गु नं छ:वालं मयाये धुंकल । खजा थ: काय् थ्यंकुनु हे मय्जुं ह:गु खँ न्ह्यथनेगु मनमायाया बिचा: । म्हुतुइ उलुउलु वया च्वंगु वया मनया खँ गबलय् गनथाय् प्वंके जुया च्वंम्ह मनमायां थौं हे धायेगु क्व:छिना च्वने धुंकल । तर थौं हे लाक्क श्री दुहाँ वये लिबाका च्वन । काय् वयेके । ब्यलि याना भुतू ज्या सिधयेके । अले माजु जुइ दैगु खँ मन्तय्क ल्हाये धयागु वया त:धंगु मनसुवा ।

काय् भाजु लिहाँ वयेवं इहिपा: नि यायेगु का । बरु आ:हे भौमचा माला: त:सां जिल धका: त्वा:बा:यापिनसं धा:गु खँ नं मनमायां लुमंकल । त्वा:बा:यापिनसं भौमचाया खँ न्ह्यथंसांनिसें मन मनं वं थ:यात माजुतायेके धुंकुगु । अबलेनिसें हे थ:यात माजुसुलिं लिका च्वने धुंकल । थथे माजुसुलिं लिका च्वंम्ह मनमायाया मनय् च्वंगु खँ धाये मधुंतलय् वयात चितासू दै मखु । उकिसनं हानं खँ ल्हायेगु मनसुवा या:गु बेलाय् ल्हाये मखना च्वनि बलय् छु जुल जुइ व मनमायाया मनय् धयागु न्ह्यस:या लिस: लुइकेत छम्ह माजु जुइ हथाय्म्ह मांया नुग: फाया: स्वये मानिगु खँ ख: ।

कुने सुं दुहाँ व:थें च्वं । मनमाया वाथाक्क दना: कोथां पिहाँ वन । दथु मातंया स्वांने फुसय् च्वना: स: थ्वकल, "कुने सु ?"

"जि मां ।"

"चुकू तया: वा । मातनय् च्वंगु मत नं स्याना थकि ।"

श्री थ:गु कोथाय् वन । मनमाया नं दुहाँ वन । श्री ब्रिफकेस टेबुलय् दिकल । मेचय् फ्यतुतुं टाइया गथ: फेन । घडी छक: स्वया: न्ह्यनय्सं दना च्वंम्ह मांम्हेसिया ख्वा: स्वया: मुसुक्क न्हिल, लिबाक्कं व:गुलिं व्व:बिइ धका: ग्याना: माफि फ्वने भनं । काय् वयेके हथाये जुइका च्वंम्ह मनमायायात श्रीं न्हिला: ब्यूबलय् मेगु छु मानि ? मांया मनला ख:नि । "का याकनं थहाँ वा ।" धया: मांम्ह कोथां पिहाँ वन । वस: हिला: श्री नं हथाय् पहलं तले वन ।

खजा श्रीया नये पित्या:गु मखु । पासाम्हेसिथाय् नया वये धुंकल । मांम्हेसित पत्या: याके थें जक नयेत फ्यतुत । ताना:ह:गु जा बछिं मयाक्क लिकायेकल । जा लिकायेकुगुलिं म्ह जकं सुख मदयेकल ला धयाथें मतिइ तया: मांम्हं काय्यात छक: स्वत । अले थ:त नं जा ताना हल । काय्या लिक्कसं फ्यतुत । मां काय् निम्हेसियां नल । जा नया च्वंम्ह काय्या म्हुतु मसा:थें च्वंगुलिं वं न्यन, "छाय्, ल्वसा मसा:ला ?"

"सा: ।"

"म्ह सुख मदुला कि छु ?"

"मखु । पासायाथाय् ताकतुक् नया वैगु ।"

"ताकतुक नयाँ प्वा: जाइला ? जा निग:चा तयेला ?"

"मखु, थुलि हे गा: । बरु कन्हय् न्हियान्हिथं सिबय् भतिचा न्हापा जा बुकादिसँ ।"

"प्वा:मजायेक नयागुलिं कन्हय् न्हापां नये पित्याइ धका:ला ?"

"धाथें मांयात कने हे ल्व:मनका । कन्हय्निसें क्याम्पसय् सेनेगु ज्या दत ।"

काय्या लजगा दुगु खँ न्यने दया मनमाया दंग जुल । काय्या ज्या नं दत धयाथें मन याउँकल । लसतां भये ब्यू ख्वा: तया न न्रिं मवासे जा नया च्वन । जा नये धुंका: नुसिला श्री क्वहाँ वन ।

कन्हय्निसें कायेमालिगु क्लासया कल्पना याना: गुकथं यात धा:सा विद्यार्थीत प्रभावित व लाभान्वीत जूइ धयागु बिचालय् श्री मग्न जुया च्वन । ब्वंके ज्याया बिचा: याना च्वंम्ह श्रीया मनय् पिज:नाप जुगु मतिनाया लुमन्तिं हय्कायेगु नं मत्व:तू । गबलें थुखेसा गबलें उखे क्वसालिगु ताल्जु थें वया मन धे धे चू ।

भुतू ज्या सिधयेका मनमाया क्वहाँ वया: तप्यंक श्रीया कोथाय् वन । पर्सिया च्वथं ल्हा: हुहुं फ्यतुत । दंसां निसें देने मत्य: तलय् ज्यां मप्वंम्ह मनमाया घौपलख भ्कासुलन । ल्हा: तुति सुंक च्वंसां मन वया ब्वया: च्वन । खँ गुकथं न्ह्यथने धैगु बिचा: याना च्वन ।

मांम्हेसिया मनय् छु खँ वायेका: चवंगु थें मनं तायेका: श्रीं धाल, "मांया मनं खँ ल्हा:थें च्वं ।"

काय्या न्ह्यसलं मनमायायात खँ छुइगु ह्व:ता: दत । अगचा माला च्वंम्हेसित देग:चा लुइथें जुल । वं धाल, "उकुन्हु खँ छगू व:गु । छन्त धाये धका: मतिइ तये धाये हे खंगु मखु । ल्व:जक मनिगु ।

"छु खँ ?"

"भम्चा ब्यू व: दु ।"

"ब्यू व: द:सा कया दिसँ ।"

"का, आम्थे याउँक खँ ल्हायेगु मखु । स्व श्री, जित:ला व मचा य:ताल । छं छु बिचा: ?" कथहं.....

हलिं नेवा: गुथि किपू कचां किपुली या:गु

"भिंके-ल्ह्वने-न्हूधा: यायेनु"छ्यों तया चिनाखँ गोष्ठी ब्वंगु चिनाखँ छसिंकथं पिकया वनेगु तातुना थ्व चिनाखँ न्ह्यब्वयागु ख:

३८.भुखाचं ल्हा:गु जिगु देय्

कुल बहादुर महर्जन
पाँगा, किपू-८

सुर्द्यवं
निभा:ज:
उतिग्यंक बियाच्वंगु ख:
अय्नं गनं ख:
गनं मख:
तर
भ्वखाय् गुलि ग्यानपुक ब्वल
धर्तिइ जक मखु
जीव आत्मात दक्वसित
भय त्रासया नापनापं
गुलि सीगु
ज्यान तकं कयाबिल
लुमंलुमं
म्ह हे चुइँ(चुइँ पुनावइ
विनास जुयाच्वंगु
मिखाय् भ्कल्ल(भ्कल्लं थिनावइ
उफ्
नुग: काइया(काइयां मिनावइ
भीगु छेंनिसें सम्पदात स्यंगु खँखं
चा न्हिइ
गथे याये, छु याये
न्ह्यपुइ तरंगित जुयाच्वनी
गथे याना ल्ह्वने ?
छु याना: भिंके ?
नुगलय् धौबजि वायेका:
ककाय् स्व:थें स्वयेका:
भ्कसुका:
भ्कसुका: जक तया: छु याये ?
आखिर संघर्ष ख: जिन्दगी
आसा व भलसा काकां
जिन्दगीया घ:चा: तुइकु(तुइकुं
थ:गु लँय् पला: न्ह्याकावने
भुखाचं ल्हा:गु जिगु देय्
थौंया इलं फ्वंकथं ल्ह्वनाक्यने ।

४०.भीगु देश

नरहरि महर्जन
नमख्वा:, किपू-८

सुनां सुयात छु धा:गु
व जू थ्व जू मदयेधुंकल
देश दयेके हथाय् हे जुल
मदुसा घारघुर दुना: वइगु जुल ।

थ्व देश दयेकेयात
थ्व देश मर्मत यायेत टेण्डर नं आह्वान यात
देय् न्यंक नाय्खिं बाजं च्वयेकल
थेकेदारत थ:थ:थु ज्याभ्व: पिचुका: च्वतुच्वल ।

फताहा जालसाजी चम्चागिरी
कातुकाका: झेलमेल याना:
धेँधेँबल्ला कासा म्हितका:
हुतिनाछ्वल इमान्दारी कासामितय्त

देश दयेकि धका: जिम्मा हे कया:
विदेशी ख्वा: दुपिं आख: नं स:पिं
इपांथिपांमिंक ध्यबाजक ह्वलीपिं
खँ न्याथें ज्या मन्यापिं ख: इपिं

म्हिचाय् जायेक ध्यबा स्वथना: वंपिं
अन तये थन तये गन तये गन तये
दिके हे मलाव चम्चागिरीत ल्हा:फ:वल
इनाबिल छम्ह(छम्ह नेताया फगतया मनूतय्त

गज्या:गु नेपा:देय् गथे जुयावल
बाज्या बराजु दयेका: थ:गु फलचा व बलचा
खितुमातु खिना: ध्वगीकाछ्वल
मातुमाला: आ: गनका: वनेगु

ईमान दु जमान दु भ्कीगु थन
ल्हा: तुति च्वलेत थाय् नं दु
देश विदेशत वया: भ्कीगु देश दयेकेम्वा:
बरु स्यना: छ्वये इमित फलचा व बलचा दयेक ।

४८. जि शान्ति प्रियम्ह मनू

बाबुराम महर्जन,
नयांबजा:, किपू

दुख ल्व:मंके भगवान्या मूर्ति स्वया:
शान्त स्वभाव करुणां जा:म्ह
मन हे न्ह्याबलें आनन्दं जा:म्ह
मदु सु नं दाजय् यायेथाय् मदुम्ह ।

दुख ल्व:मंके भगवान्या मूर्ति स्वया:
थ:गु व मेपिनिगु आत्मा समान धाइम्ह
थन अन गनं मदु वबति जा:म्ह
न्ह्याबलें चित्त थातं तयेफुम्ह ।

दुख ल्व:मंके भगवान्या मूर्ति स्वया:
संसारया मनुखं नाला काये बह:म्ह
ज्ञानया लँपु त्रिकाल स्यूम्ह
लिपा लाकेमते कायेनु ज्ञान नाला: ।

दुख ल्वमंके भगवान्या मूर्ति स्वया:
न्ह्याक्क का:सां मदइमखु मेपिंत
त्व:ता: वंगु दु सकसित माक्क थन

वइगु मखुत अनित्य सीका थन ।

नेपाल लिपि नेपाःया निंति गौरवया प्रतिक

- प्रेमशान्ति तुलाधर -

चीन सँय्भाय् खलःया न्यागू लिपिवद्ध दसि दुगु भाय् मध्ये नेपालभाषा नं छगू खः । नेपाल लिपि नेपालभाषाया निंतिं जक गौरवया बिषय मजुसे नेपाःया निंतिं हे गौरवया प्रतिक जूगु दु। नेपाः देशं संयुक्त राष्ट्र संघया दुजः जुइत इनाप पौ ब्यूबलय् देया थःगु लिपि कथं रञ्जना लिपियात प्रस्तुत याःगु खः । थौंया परिस्थितिइ नेपालभाषा मूलतः देवनागरी लिपिं जक च्वयेगु याःसां प्राचिन इलय् थ्व भाय्यात मेमेगु लिपि नं च्वयेगु जूगु दु । प्राचिनकालं निसें हे नेवाःतय्सं थःपिनिगु न्त्यागु ज्याखँयात नं लिपिवद्ध यानाः वयाच्वंगु खनेदु, चाहे कर्मकाण्डया ज्याय् जुइमा, चाहे वासःतासः ज्योतिषी आदिया ज्याय् जुइमा । थथे नेपालभाषां प्राचिनकालय् च्वज्याय् छ्यःगु लिपि : गोलमोल, लित्तुमोल पाचुमोल, क्वंमोल, हिंमोल, कुंमोल, रञ्जना, भुजिंमोल व प्रचलित लिपि खः । तर थथे तःगु कथंया लिपिया प्रयोग जूसां विशेष अभिलेख ग्रन्थ च्वज्याय् प्रचलित, भुजिंमोल व रञ्जना लिपि हे छ्यलेगु जूगु दु। लिपि विकासया क्रमलय् झी पूर्वज लिपिकारतय्सं निता खँ क्वातुक ज्वंगु सी दु -१) व्यवहारय् छ्यले छिंगु, स्पष्टगु, च्वये ब्वने अःपुगु, २) थःपिनिगु जातिय कला शिल्पया पहिचान जूइगु कलापूर्ण शैलीयागु। थ्व हे कारणं प्राचीन इलय् नेपाःगालय् व्यवहारय् छ्यलेत छिंगु अःपुगु भुजिंमोल व नेपाल लिपिया व्यापक प्रचलन जूगु दुसा, स्वये हे यइपुसे च्वंगु कलां छ्यप्यूगु रञ्जना लिपिइ धाःसा नेपाल व नेपालं पिने नं मांगलिक ज्याखँय् थाय् कयाः थातं च्वने फयावं च्वंगु दु। तर प्राचिन अभिलेखय् नेपालभाषा, नेपाल संवत् धकाः न्त्यथनातःथें नेपाल लिपि वा रञ्जना लिपि आदिया नां न्त्थनातःगु उलि खनेमदु। गोपालर ाज वंशावलीया २२ (क) पतिइ, श्री भूमिगुप्तया पतिइ नेपालय् गोलनाम अक्षर प्रवर्त्तते धकाः च्वयातःगु व येंया जुजु कविन्द्र जयप्रताप मल्लया हनुमानध्वाखा लाय्कू जःधुंया ने.सं. ७७४ या अभिलेखय् दकलय् न्हापां गोलमोल आखर धकाः न्त्यथनातःगु छुं भचा खनेदु ।

नेपालभाषाया लिपिया विकासक्रम बारे लिपि विशेषज्ञपिनिगु बिचाः धाःसा छुं भचाः पाःगु खनेदु । प्रसिद्ध लिपि विशेषज्ञ शंकरमान राजवंशीया धापूकथं लिच्छवि लिपिया लिउ प्राचीन नेवाः लिपि लूगु खः। प्राचिन नेपाल लिपिं हे भुजिंमोल, कुंमोल, पाचुमोल लिपि छ्यसिकथं विकास जुजुं वःगु खः । तर इतिहासकार डिल्लीरमण रेग्मी, लिपि विशेषज्ञ हेमराज शाक्यपिंसं धाःसा उत्तर लिच्छवि लिपिया लिउ गोलमोल, भुजिंमोल, जुया तिनि रञ्जना व नेपाल लिपि लूगु खँ न्त्यथनादीगु दु । अथे हे गुलि गुलिस्यां कुटिल लिपिया स्वंगू कचा मध्ये नेपाल लिपि नं छगू खः (पाठक, ई.सं. १९६९:७६-८१) व थ्व छ्यसि कथं रञ्जना, भुजिंमोल, व प्रचलित जुयाः पिदंगु खः धयातःगु दु । प्रो.मोहनराज शर्माया धापू कथं थुपिं फुक्क छगू हे लिपि खः । आखः च्वइबलय् थुमिगु छ्यं (मोल) विभिन्न कथं तइगु जूगुलिं जक थुमिगु थीथी नां जूगु खः । वास्तवय् नेपाल लिपिया बांलाक अध्ययन यायेबलय् नेपाल लिपि दुने लाःगु थीथी लिपिया नां छुनातःगु प्रचलित, रञ्जना, भुजिंमोल आदि आखःया छ्यंया आकार व बान्की जक पाःगु खनेदु । उकिं थुपिं थीथी लिपि मखुसे छगू हे लिपिया थीथी शैली खः । (स्थापित, ने.सं.१११८: १४-१५)

नेपाःया लिपिया इतिहासय् दकलय् न्हापां लिपिया प्रयोग दकलय् न्हापां लिपिया प्रयोग जूगु अभिलेख इ.पू.२५५या पिप्लिहवाया स्तम्भाभिलेख खः। थ्व ब्राम्ही लिपिं च्वयातःगु दु । थौंया देवनागरी लिपि, नेपाल लिपि आदि फुक्कं लिपिया हे कचामचा खः । इतिहासकार धनवज्रजुं सम्पादन यानादिगु सफुतिइ दुथ्याःगु १९० गू अभिलेख मध्ये ५३ गू अभिलेख गुप्ता लिपिं च्वयातःगु दुसा १३७ गू अभिलेख कुटिला लिपिं च्वयातःगु खः । थ्व हे कुटिला लिपिया छगू कचाया रुपय् नेपाल लिपि पिदन । थौं नेपालय् थ्व हे नेपाल लिपि विकास जुयाः थ्वयात छ्यलीगु शैली कथं विभिन्न नां गथे भुजिंमोल, लित्तुमोल, गोलमोल आदि जूवन । थुपिं लिपि मध्ये नेपालभाषाय् दकलय् अप्वः छ्यःगु लिपि प्रचलित नेपाल लिपि खःसा अनं लिपा भुजिमोल व रञ्जना लिपि खः । प्रचलित नेपाल लिपियात नेपाल लिपि जक नं धायेगु याः । अथे हे नेपाल लिपियात नेवाःआखः नं धायेगु चलन दु। थ्व लिपिं च्वयातःगु दकलय् पुलांगु दसु ने.सं. २८ सालया लंकावतार खः। थ्व बाहेक मेमेगु लिपि उस्त छ्यःगु मदु । नेपालय् नेपाः लिपिया विकास तथा प्रचार यायेगुलिइ बौद्ध अध्ययन संस्थानय् आक्रमण जुसेंलि अनया बौद्ध विद्वानत थःपिनिगु प्राचिन बौद्ध धर्मया थीथी ग्रन्थ ज्वनाः थुखें उखें बिस्युंवनेगु जुल । थथे हे बिस्युवनेगु झवलय् गुलिं नेपालय् नं वल । लिच्वःकथं थुमिगु पाखें नेपाल लिपिं च्वयातःगु सफू आपालं नेपालय् नं दुहांवल । आधुनिक नेपालय् नं नेपाल लिपिया प्रचार प्रसार तथा संरक्षण सम्वर्द्धनया ज्याय् न्हापां न्त्यचिउपिं बौद्ध पण्डितत खः - सिद्धिहर्ष, पूर्णहर्ष, मित्रानन्द आदि। वय्कःपिं पाखें हे सिल्भा लेभि थें ज्याःपिं इतिहासकारपिं नयनराज पाण्डे, बाबुराम आचार्यपिंत नेपाःया इतिहास निमार्ण यायेगु ज्याय् आपालं ग्वाहाली थ्वय्कःपिं पाखें हे चूलागु दु। थौं नं नेपाल लिपिया वर्णमाला आदि दयेकाः थुकियात जनमानसय् प्रचार प्रसार यायेगु ज्याय् सक्रिय रुपं न्त्यचिलादीम्ह हेमराज शाक्य नं छम्ह बौद्ध विद्वान हे खः ।

नेपाःया प्राचीन ग्रन्थय् मिखा ब्वयेबलय् ने.सं. ६०७ जःखः व व स्वयां न्त्यःचलन चल्तिइ दुगु लिपि भुजिंमोल खः । थुगु इलय् तक मः भ्वंया चलन चल्ति मदुगुलिं भुजिंमोल आखःविशेष याना ताडपत्रय् च्वयेगु जूगु खनेदु । नेपालभाषाया न्हापांया ग्रन्थ गथे - हरमेखला, नारद संहिता, गोपालराज वंशावली आदि भुजिंमोल लिपिं च्वयातःगु दु । भुजिंमोल लिपिया ल्यू ल्यू र ञ्जनालिपि नं वयाच्वंगु खनेदु । रञ्जनालिपि विशेष याना: धार्मिक मांगलिक ज्याखँय् उच्च पवित्र थाय् कयाच्वंगु मखुसे बौद्ध धर्मया लँलिनाच्वंगु चीन, श्रीलंका, जापान, तिब्बत आदि देशय् तक नं थ्व लिपिं प्रचलित जूगु दु । रञ्जना लिपिया मेगु कलात्मक रुप कुटाक्षर तथा सप्ताक्षर खः गुगु छगः आखलय् मेगु आखः देतनाः च्वंक्वय् वंकाः च्वयेगु याइ । रञ्जना लिपियात ब्यबहारिक लखनय् उस्त मछ्यःसां द्यःया मूर्ति दुने जीवन्यास यायेत तइगु हृदय मन्त्रया लुं आखःयात रञ्जनालिपिं च्वयेगु थिति नेपालय् आपालं दु । ने.सं. ६०० लिपि नेपालभाषां प्रचलित नेपाल लिपि यात अप्वः व्यवहारय् छ्यलेगु यात । थुगु इलय् वयाः मःभ्वंया आविष्कार जुइ धुंकूगुलिं थ्व नेपाल लिपि अप्वः धयाःथें मःभ्वँतय् हे च्वय्गु जुल । उत्तर मल्लकाल तथा शाहकालया पूवार्द्ध तकं थ्व लिपिं नेपाःया जनजीवनय् तथा राजकिय ज्याखँय् थाय् कयाच्वंगुलिं थ्व लिपि च्वये ब्वने माःगु आवश्यकता नं उबलय् उतिकं दयाच्वन । नेपालभाषा भाषीपिंसं जक मखु तत्कालीन नेपाःगाःया फुक्क भाषाभाषी धर्मालम्बीं नं थ्व लिपियात त्वाः हे मदयेक ने.सं. ७०० जःखः निसें कयाः ने.सं. १०२० या दशक तक छ्यःगु खनेदु। पृथ्वीनारायण शाहया लिपा प्रतापसिंह शाहया पालय् ने.सं. ८९५ स नेपाःया ल्हासा नाप जूगु सन्धिपत्रय् तक नं नेपालभाषा जक मखु नेपाल लिपि नं छ्यःगु दु। जुजु रणबहादुर शाहया इलय् तक नं घरायसी तमसुकय् नेपालभाषा, नेपाल लिपि छ्यलाः जुजुया लालमोहर जक देव नागरी लिपि नेपाली भाषां तयेगु याःगु खनेदु, लिपा जुजु सुरेन्द्र विक्रमया पालय् थ्यंकाः नेपालय् सरकारी अड्डाखानाय् नेवाः भाषां च्वयातःगु गुगुं भ्वंभिं दसि कथं स्विकृत जुइमखु धइगु पलाखं प्रचलित लिपि, रञ्जना लिपि आदि सयेकेगुली गतिरोध हयाबिल, राजकिय भाय् नेपालीभाषा व लिपि देवनागरी जुल। लिच्वः कथं नेपाल लिपिं देवनागरी लिपियात थाय् त्वःतु त्वःतुं वनेत करंक्यन । नेपालभाषा नं देवनागरीं लिपिं च्वयेगु जुल। अझ नेपालभाषायात अप्वः प्रचार प्रसारय् हयेत लिपिया मोह कयाच्वना जक मजिल धयागु धारणा ब्वलन। अले ने.सं. १०२० दशकं निसें सीदयेक नेपाल लिपिया पलेसा देवनागरी लिपि छ्यलेगु यानाहल। तर थथे भाषा प्रचारया निंतिं नेपाल लिपियात त्वःतेगु याःसां धर्मादित्य धर्माचार्यया सम्पादनय् पिदंगु बुद्ध धर्म व नेपालभाषा पत्रिकानिसें थ्वया संरक्षण संवद्धर्नया निंतिं हानं पलाः ल्म्वनाहल। पन्नाप्रसाद वैद्यं नेपाल देशाया अक्षर बोध (ने.सं. १०७०) सफूचा पिकयाः नेपाल लिपिया पुनर उत्थानया अभियान न्हापां च्वयेकादिल। थ्वयां लिपा हेमराज शाक्यया नेपाल लिपि संग्रह (१०७१), वर्ण परिचय(१०९३) पिदन । थ्व पलाः २०१७ सालय् प्रजातन्त्र लिपा झन सशक्त जुल। थौं प्राचीन लिपिया संरक्षण संवर्द्धनया निंतिं आपालं संघ संस्थां ज्या यानाच्वंगु दु । नेपाल लिपि गुथि, आशा सफू कुथि, लिपिथपू गुथि, आदि थुकिया दसु खः । थौंया न्हू पूस्तां थुकियात नेपाःया प्राचीन गौरव भाःपाः सकारात्मक रुपं कयाच्वंगु दु। थौं थाय्थासय् लिपि कक्षा संचालन यायेगु जक मखु, नेपाल लिपिं पत्रपत्रिका तकं पिकायेगु जूगु दु -त्वाःदेवा, पौभाः, मत, सगं, थपू आदि नेपाल लिपिं पिदंगु पत्रिकात खः । अझ थौंया स्वनिगःया नगरपालिकां नं नेपाल लिपियात मान्यता बीगु याःगुलिं थ्वया भविष्य उज्वल खनेदु।

(संभार नेपालभाषा साहित्यया इतिहास)

ADMISSION OPEN !!!

Bagh Bhairab
Boarding High School
proudly announces
admission open for
Play Group (PG)
to Grade VIII

For more details, please contact;

BAGH BHAIRAB
BOARDING HIGH SCHOOL
Panga-dobato, Nayabazar, Kirtipur 17
Tel. 014330141, Mo. 9841292969
Email: baghbhairabbhs@gmail.com

छितः स्थानीय नेता, उद्घोषक, वक्ता नापं बांलाःम्ह एफ एम संचालक यायेगु

जिमिगु अभियान

छिगु निंतिं मदयेकं मगाःगु

संचार साक्षरता
न्वचू कला
उद्घोषण
एफ एम संचालन

उकिया निंतिं छिं सफू न्याना ब्वनादिसँ । छि थः स्वयम हे सक्षम जुयादिसँ ।

सफूया निंतिं फोन ल्याः ४३३३००७, ९८४१४०१०७७, ९८४१७५२५८३